

แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

หน่วยงาน ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล นางสาวรัตนา โพธิ์โต

ตำแหน่ง นักเอกสารสนเทศ

กลุ่มบุคลากร สายวิชาการ

สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หลักฐานหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

“สารสนเทศดิจิทัล: ความท้าทายในงานห้องสมุด จดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์”

๓. วิทยากรในการสัมมนา

๑. ผศ.ดร. วชิราภรณ์ คลังธนบูรณ์

๒. นายมณฑล กาญจนไพโร

๓. นางจิราภรณ์ ศิริธร

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดสัมมนา

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕. ระยะเวลาที่เข้ารับการสัมมนา

ระหว่างวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. อบรมออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom

๖. งบประมาณที่ใช้ในการสัมมนา

ไม่มีค่าใช้จ่าย

๗. วัตถุประสงค์ของการสัมมนา

๑. ทราบถึงแนวคิดในการพัฒนาห้องสมุด เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

๒. สามารถจัดการข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สูงสุด

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการสัมมนา

การบริหารจัดการสารสนเทศดิจิทัล: การเก็บรักษาและอนุรักษ์

การสงวนรักษา (Preservation) หมายถึง การป้องกัน เก็บรักษาให้ปลอดภัย และรอดพ้นจากสิ่งที่จะมีผลต่อการเสื่อมสลายของทรัพยากรสารสนเทศ เช่น การกัดกินจากแมลง ภัยจากอัคคีภัย รวมถึงการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อย่างระมัดระวัง ถูกวิธี เพื่อมิให้ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสื่อมสภาพ

การอนุรักษ์ (Conservation) หมายถึง การซ่อมแซม การบำรุงรักษา การแก้ไข การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมี หรือโครงสร้างทางกายภาพของทรัพยากร สารสนเทศที่เกิดการชำรุด เสียหาย หรือเสื่อมสภาพ ให้อยู่ในสภาพที่ดีหรือ แข็งแรงขึ้น

การสงวนรักษาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัล (Digital Preservation) คือ การ ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสารสนเทศ หรือองค์ความรู้ที่สามารถ จับต้องได้ (Tangible) และองค์ ความรู้ที่ไม่สามารถจับต้องได้(Intangible) โดยประกอบไป ด้วย ๓ กระบวนการ คือ

- การแปลงข้อมูล (Digitization)
- การจัดเก็บและการจัดการข้อมูล (Information Management)
- การเข้าถึงข้อมูล (Information Access)

ประโยชน์ของการสงวนรักษาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัล

อนุรักษ์

ช่วยในการอนุรักษ์ข้อมูลสำคัญ โดยลดการใช้งานข้อมูลต้นฉบับที่ อ่อนไหวต่อการถูกทำลาย เสี่ยงต่อ การเสียหายหรือสูญหายจาก การเข้าถึงได้โดยตรงจากผู้ใช้

จัดการ

มีเครื่องมือช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลที่มีจำนวนมากอย่างเป็นระบบระเบียบ และแลกเปลี่ยนหรือ เผยแพร่ ข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ห้องสมุดดิจิทัล

ใช้ระบบการจัดเก็บในรูปแบบเทคโนโลยี OCR

เทคโนโลยี OCR (Optical Character Recognition)

คือเทคโนโลยีการรู้จำอักขระ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อสแกนข้อมูลต่าง ๆ บนรูปภาพหรือเอกสาร จากนั้น จะประมวลผลออกมาในรูปแบบของข้อความหรือตัวอักษร ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้งานสามารถจัดการกับข้อมูลจาก รูปภาพหรือเอกสารได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะในด้านการจัดเก็บข้อมูล หรือการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อก็ตาม ซึ่งเทคโนโลยี OCR นี้ เมื่อได้มีการนำ AI เข้ามาทำงานอยู่เบื้องหลัง จะยิ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และ เพิ่มความแม่นยำให้การอ่านและรู้จำอักขระต่าง ๆ

โปรแกรม OCR หรือซอฟต์แวร์ OCR ทำงานโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การรับภาพ

ตัวสแกนจะอ่านเอกสารและแปลงเป็นข้อมูลไบนารี จากนั้นซอฟต์แวร์ OCR จะวิเคราะห์ภาพที่สแกน และระบุส่วนที่สว่างเป็นพื้นหลัง และส่วนที่มีมืดเป็นข้อความ

กระบวนการก่อนการประมวลผล

ซอฟต์แวร์ OCR จะทำความสะอาดรูปภาพก่อน และลบข้อผิดพลาดออกเพื่อเตรียมรูปภาพสำหรับการ อ่าน โดยเทคนิคบางส่วนในการทำความสะอาดรูปภาพมีดังนี้:

- การปรับเอกสารให้ตรงหรือการเอียงเอกสารที่สแกนเล็กน้อยเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดตำแหน่ง ระหว่างการสแกน
- การลบรอยขีดหรือรอยจุดในรูปภาพดิจิทัลออก หรือการปรับขอบของรูปภาพข้อความให้เรียบ
- การทำความสะอาดช่องและเส้นในรูปภาพ
- การรู้จำสคริปต์สำหรับเทคโนโลยี OCR แบบหลายภาษา

การรู้จำข้อความ

อัลกอริทึมหรือกระบวนการด้านซอฟต์แวร์ OCR หลักสองประเภทที่ซอฟต์แวร์ OCR ใช้ในการรู้จำข้อความเรียกว่าการจับคู่รูปแบบและการแยกลักษณะ

การจับคู่รูปแบบ

การจับคู่รูปแบบทำงานโดยการแยกภาพอักขระที่เรียกว่ารูปร่าง และเปรียบเทียบกับรูปร่างที่จัดเก็บไว้ในลักษณะเดียวกัน การรู้จำรูปแบบจะทำงานได้ก็ต่อเมื่อรูปร่างที่จัดเก็บไว้มีแบบอักษรและมาตราส่วนใกล้เคียงกับรูปร่างที่ใช้ โดยวิธีการนี้ใช้ได้กับรูปภาพที่สแกนของเอกสารที่พิมพ์ด้วยแบบอักษรที่เป็นที่รู้จัก

การแยกลักษณะ

การแยกลักษณะจะแบ่งหรือแยกย่อยรูปร่างออกเป็นคุณสมบัติต่างๆ เช่น เส้น วงปิด ทิศทางของเส้น และจุดตัดของเส้น จากนั้นจึงใช้คุณสมบัติเหล่านี้เพื่อค้นหาคู่ที่เหมาะสมที่สุดหรือตำแหน่งข้างเคียงที่ใกล้ที่สุดในบรรดารูปร่างต่างๆ ที่จัดเก็บไว้

กระบวนการหลังการประมวลผล

หลังจากการวิเคราะห์ ระบบจะแปลงข้อมูลตัวอักษรที่แยกออกมาเป็นไฟล์ที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบ OCR บางส่วนสามารถสร้างไฟล์ PDF ที่มีคำอธิบายประกอบซึ่งมีทั้งเวอร์ชันก่อนและหลังของเอกสารที่สแกนได้

๙. ปัญหาอุปสรรคในการสัมมนา

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสัมมนา

: - ต่ตนเอง ได้รู้ความรู้อีกเกี่ยวกับเทคโนโลยี OCR (Optical Character Recognition) ขึ้นตอนและกระบวนการต่างๆที่ใช้จัดเก็บทรัพยากรให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล

: - ต่หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย นำข้อมูลความรู้จากการสัมมนา มาวางแผนปรับปรุงขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑๑. เอกสารหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากสัมมนา

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตรฯ ที่ได้รับการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๑๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

(ผู้รายงาน).....*ธัญญา โทธิ์โต*.....

(นางสาวธัญญา โทธิ์โต)

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ) *Ph*

(อาจารย์ ดร.พิมพ์พลอย ธีรสถิตย์ธรรม)

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖